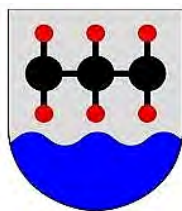

STENUNGSUND

INLANDET

Medlem av Sveriges Släktforskarförbund

KUNGÄLV

INLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENINGENS MEDLEMSTIDNING

www.insf.se

ISSN1401-7261

Årgång 27 nummer 2

1 oktober 2019

Källkritik

Åkte du inte till Borås o fick lyssnat på Michael Lundholm föredrag om källkritik, så finns den att se på YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=Pj8E-gZNMO8>.

Han har även skrivit en bok; Sveriges Släktforskarförbunds Handbok nr 11.

Att det är viktigt med källkritik vet alla som forskar, men vad innebär det egentligen?

Ett födelsedatum kan variera i husförhören och tumregeln är att det som står i födelseboken är det vi ska utgå från. Jag har en bekant som har fel datum i födelseboken, prästen vägrade lyssna på modern som påpekade att det var fel, han visste bättre. Jag fick en barnmorskebok och gick igenom barnen, detta var år 1941. En mycket noggrann barnmorska har skrivit under tiden födseln ägde rum om klockslag när det börjat och när gossen anlände m.m. och i födelseboken står dagen efter, så här blir födelseboken en sekundär källa. Frågan är nu om jag ska berätta för personen att han är en dag äldre än vad han tror!

Ska man tolka bokstavstroget? Min morfars faster Matilda reste till Amerika och jag har under många år letat utan att finna något. Visste genom bouppteckningar att hon var gift med Anders Persson så jag sökte efter alla varianter av stavningar men hittade inget. För ett antal år sedan kom jag på att brodern Bengt Olsson, som dog 1934, var ogift och i hans bouppteckning kanske fanns uppgifter, så jag skrev till landsarkivet och betalade en summa och fick till svar att det inte fanns någon bouppteckning. Dessa är nu filmade så jag kollade och där var den, Bengts bouppteckning. Med lösningen av Matildas öde, hon hade gift om sig, så nu hade jag hittat henne efter många års letande. Varför hade då inte landsarkivet hittat honom? Då jag betalt en del ifrågasatte jag och fick till svar att det stod Olofsson och inte Olsson som han skrev själv och i alla övriga dokument. Det skilde även 1 dag på dödsdagen, men socknen och den lilla byn stämde. Tänk om de inte varit så strikta utan frågat om det möjligtvis kunde vara denna personen det gällde, så jag med övriga uppgifter i bouppteckningen kunnat avgöra om det var rätt.

Från bokstavstroget till kaos, när jag sökte på Ancsetry efter en släkting Alma i Usa, så finns hon med på 10 träd. Där finns så många varianter på barnens namn, årtal och på hennes två makar så jag blir mörkrädd. Så lätt att bara skriva in för att få så många namn som möjligt.

Det kommer "förslag", men dessa kan var långt ifrån rätt och jag har stött på några som anser att förslagen är fakta, att det är jobbigt att kolla upp. Suck, är man lat ska man inte släktforska. Om man har svårt att läsa, be om hjälp, inga frågor är för dumma.

Kvalité framför kvantitet. Ha fantasi när du ska leta hypoteser, men lämna inte ut något på nätet förrän du är säker. Läs Monicas artikel om Britta, där vi till slut kunde säkerställa vem som var vem.

Det är kvalité.

Anette Tuores

släktforskar- träffar

**I Hembygdsföreningens
prästgårdsladugård i
Torsby** vid följande datum
2019: 10/10 och 14/11.
2020: 9/1, 13/2, 12/3 och
16/4 Obs datum!
Vi börjar kl. 11 till ca. 14.00.

**I Biblioteket Fregatten,
Stenungsund** vid följande
datum 2019: 23/11.
2020: 25/1, 22/2, 28/3
och den 25/4.
Vi börjar kl. 11 till ca. 14:00.

**I Biblioteket Mimers Hus,
Kungälv** vid följande datum
2019: 19/10 och den 16/11.
2020: 18/1, 15/2, 21/3 & 18/4.
Från kl. 11.30 till ca. 14.30.

Höstmötet är torsdagen den
17 oktober kl 18.30 i
Församlingshemmet,
Kareby.
Se kallelse
på sista sidan.

Den gemensamma
släktforskarträffen med
Orust och Tjörn är i år
den 26 oktober i Kyrkans
Hus i Henån kl 10-15.

Besök gärna vår hemsida:
www.insf.se

STYRELSEN

Ordf.	AnetteTuores Marieberg 290 442 49 KUNGÄLV inlandsssf@gmail.com
V.ordf.	Kenneth Bengtsson Strandvägen 9 444 31 STENUNGSUND ☎0703-100015 kenneth5604@hotmail.com
Sekr.	Barbro Siberg Skårby Station 170 442 93 KAREBY ☎0303-222671 barbro.siberg@telia.com
Kassör	Leif Magnusson Herr Arnes gata 8 442 49 KUNGÄLV ☎0709-121758 leifklv@gmail.com
Redaktör	RogerBjörkstam Smällen120 442 51 YTTERBY ☎0705-223125 rbj3012@gmail.com
Ledamot	Maj Eriksson Neros väg 8 444 60 STORA HÖGA ☎0303-777562 morgan-eriksson@outlook.com
Ledamot	Margaretha Johnsson Höjer 120 442 93 KAREBY ☎0303-222703 margaretha@kareby.se
Suppl.	Monica Andersson Skålviseredsvägen 11 423 72 SÄVE ☎0304-41318 organisationmonica@gmail.com
Suppl.	Johan Larsson Lillikärr Norra 32 425 34 HISINGS KÄRRA ☎031-7949317 johanlarsson@gmail.com

REVISORER

Ord.	Roland Wentzel Bråland 402 444 93 SPEKERÖD ☎0705-579461
Ord.	Gunbritt Zackariasson Olvonvägen 37 442 77 ROMELANDA
Suppl.	Sune Hermansson Skogomevägen 18 422 50 HISINGS BACKA ☎031-551363
Suppl.	Inga-Lill Karlsson Tvetgatan 102 442 33 KUNGÄLV ☎0303-244008

VALBEREDNING

Ingela Olsson Sjöhåla 490 442 71 KÄRNA ☎0707-691384
Margit Olsson Hålebäcken 181 472 91 STILLINGSÖN ☎0304-43349.
Roy Andersson Jorsalagatan 8 442 39 KUNGÄLV ☎0303-14188

KONTAKTOMBUD (tel & e-post, se ovan)

Romelanda: Anette Tuores. **Ucklum & Spekeröd:** Sune Hermansson. **Ytterby & Kungälv:** Roger Björkstam. **Torsby, Harestad:** Leif Magnusson, **Lycke:** Rut Karlsson. **Marstrand:** Lisbeth Andersson 0303-14188. **Ödsmål & Norum:** Maj Eriksson. **Hälta:** Maths Haraldsson. **Jörlanda:** Margaretha Johnsson. **Solberga:** Monica Andersson. **Kareby:** Kjell Persson 0703-787211.
DNA-kontakt: Barbro Parment 0708-780797 barbro@oosf.se.

Medlemsavgiften är 150:-/år. Familj 200:-/år och ungdomar upp till 18 år 50:-/år.
Vill Du gå med i föreningen! Betala in 150:- på plusgiro 438 28 03-7. **Ange ny medlem.** Glöm ej namn, adress och e-post.

Gåvor mottages tacksamt.

Föreningens adress: Inlands Släktforskarare c/o Anette Tuores Marieberg 290 442 49 KUNGÄLV.
Org.nr: 802430-8374. Medlemsnr. i SSF: 16196. Upplaga 220 ex. ISSN 1401-7261.

MEDLEMSBIBLIOTEKET

i Laggårn

Du är välkommen att låna böcker och läsa i lugn och ro hemma. Böckerna är numrerade och det finns ett blad för varje bok i en pärm, som står bredvid böckerna.

Du skriver ditt namn och telnr på det numrerade bladet och datum för lånet. När Du lämnar tillbaka boken så skriver Du in återlämningsdatum. Lånetiden är en månad. Vi har även medlemsblad från angränsande föreningar, dock ej till utlåning.

ANNIKA OCH ROLF FRÅN MARSTRAND

VÅRA FÖRSTA NYBYGGARE I NORDAMERIKA?

Av Ingemar Lindmark

Originalartikeln (med bilder) är publicerad i "Ikoner 2006:2" (Texten berör inte min släkt på annat än att Peder Brems var borgmästare i Marstrand i slutet av 1500-talet)

Aret är 1630. Segelfartyget Eendracht ankrar upp vid Fort Oranje långt in på Hudsonfloden. Annika och Rolf Jansson från Marstrand stiger iland med sina två döttrar tillsammans med Annikas syster och mamma, även hon från Marstrand. De andra passage-rarna är ungar; sex holländare och Rolfs två drängar från Flekkerøyön utanför Kristiansand där Annika växt upp. Av allt att döma är Rolf – eller Roeloff Jansen van Masterlandt som han nu kallar sig – vår förste nybyggare i Amerika. Kalmar Nyckel seglade in på Delawarefloden först åtta år senare.

Sara, fyra år, och lillasyster Trintje tittar storögt på soldaterna som är där för att skydda handelsstationen, strategiskt placerad i Amerikas bästa bävermarker. Och ännu mer storögt ser döttrarna Jansson på indianerna som kommer paddlande för att sälja skinn. Just nu är Mohawkerna vänligt sinnade, men är de att lita på? De trettio familjer, valloner mest, som bosatte sig här när fortet byggdes 1624, fick fly hals över huvud när indianerna slog ihjäl kommandanten och några soldater. En blev till och med grillad och uppäten.

Efter många umbäranden fick bohuslänningarna ett bra liv. Rolfs svärmor Tryn blev Nya Amsterdams (och därmed New Yorks) första sjuksköterska och barnmorska. Svågern Maria kunde efter tre giften räkna sig som den kanske rikaste i kolonin. Sara gifte sig med Nya Amsterdams kirurg. Den märkligaste klassresan gjorde nog Annika, eller Anneke som är det

holländska namnet. Som prästfru blev hon näst finast i rang efter guvernörshustrun. Arvingarna har processat om hennes mark, som är värd miljarder mitt i New Yorks finansdistrikt.

Nordens Sodom och Gomorra

Vi vill gärna se Rolf som svensk, men freden i Roskilde slöts först 1658. Men bohuslänning var han definitivt. Han föddes 1602 i Marstrand, liksom pappa Jan fyra decennier tidigare, av föräldrar invandrade från Holland. Friserna visste hur man fiskade på Nordsjöbankarna och de följde sillen till Bohuslän åren efter 1556. Vi vet inte om Rolf i Marstrand talade norska, holländska eller frisiska i första hand. Nationaliteten var inte så viktig då. Mer angeläget var att få utöva den sanna reformerta läran. I hemlandet ville holländarna med William av Oranien i spetsen kasta av sig det spanska oket. Det har påståtts att Anneke hette Webber i efternamn och var illegitim dotter till denne prins men det är en romantiserad skröna.

Låt oss kika in i Marstrand 1585, året som Tryn såg dagens ljus där. Hundratals fiskebåtar från hela Norden trängs i fjordarna. Marstrand är Europas sillhandelscentrum. Näst Köpenhamn lär Marstrand vara den rikaste staden i Danmark och är utan tvekan kung Fredriks främsta inkomstkälla. På bryggorna är det liv och russel. Många uppifrån landet har strömmat till för att rensa fisk. Från skeppen lastas tunnvirke och tyskt salt. I andra rullas silltunnor för det är stor efterfrågan på kontinenten, särskilt kring fastan. Öresundstullen räknar detta år mer än 100 fartyg som passerar med last från Marstrand.

(Tillägg: Peder Brems från Toftenäs på Tjörn var vid denna tid borgmästare på Marstrand, och bodde då på Bremsegården på Klåverön söder om Marstrand).

Tyska köpmän kom hit redan under Hansatiden. De har nu fått konkurrens av holländare och flera andra nationaliteter, i synnerhet sedan kung Fredrik förbjöd utlänningarna att handla med fisk utanför Marstrand.

Det talas många språk i gränderna upp mot Mariakyrkan, särskilt beryktade är de avdankade skottarna. Borgmästare Torger Torgersson och hans tio rådmän, byfogden och en syndikus har fullt upp med hor och slagsmål på krogarna. Guds straff ska drabba nordens syndigaste stad säger många och de blir bönhörda med råge. Staden brinner upp 1586 och kanske värst av allt, sillen försvinner 1589, lika snabbt som den kom.

Kanske var det då som Tryns föräldrar flyttade till Flekkerøy, en befäst stad inte olik Marstrand. Arton år gammal får Tryn Maria (Marritje) och ett par år senare föds Annika. Levde maken Jonas på virkesaffärer? Från Sydnorge exporterades stora mängder virke som Holländerna behövde till alla nya hus och båtar.

Gränden i Amsterdam

Rolf blev tidigt föräldralös och drog till sjöss. Arton år gammal dyker han upp i gränden St.Tunis i Amsterdam, där även änkan Tryn och hennes två döttrar har flyttat. Tycke uppstår mellan Rolf och Annika och de gifter sig i en vårdag 1623 i Nya Reformerta kyrkan. Tryn är bröllopsvittne när Rolf under-tecknar vigselhandlingen med ett R och Annika med ett +. I fortsättningen kallar vi henne för Anneke, för det är under det namnet (och även Annetje) som hon är känd.

I dessa fattigkvarter bor norska timmermän och danskar som gräver kanaler, vilka det finns fler av än i Venedig. Svenska sjömän, som rymt från

kungens flotta, väntar på ny hyra. Saxare har fått en tillflykt undan kriget. Pilgrimsfäderna levde här ett tag innan de fortsatte resan med Mayflower. Några judar kilar förbi på väg till diamantsliperiet. I vävarkvarteren klingar franska tungomålet. Inkvisitionen har jagat hit hugenotter och valloner; några har redan farit till Amerika. Som generaldirektör i West-Indische Compagnie har vallonen Peter Minuit köpt Manhattan av indianerna för 60 gulden – och han ska senare tjäna drottning Kristina och grunda Nya Sverige i Delaware.

Porträttmålarna har fullt upp med att måla alla nyrika som under Amsterdams gyllene år tjänar bra på ostindiehandeln. En är diamanthandlaren Kiliaen Van Rensselaer, som nu är direktör i Västindiska Kompaniet. Van Rensselaer annonserar efter folk som vill slå sig ner i det stora landområde han förvärvat vid Hudsonfloden. Få holländare lyssnar till locktonerna; varför skalperas i vildmarken när man kan leva gott i landet som flyter av mjölk och honung? I stället nappar fattiga invandrare; som Anneke och Rolf, för livet i St.Tunis gränd är knapert. Strax före avresan dör äldsta dottern Lijntje och hon begavs på fattigkyrkogården.

Resan

En marsdag 1630 befinner sig den lilla familjen på frisiska ön Texel där de embarkerar *Eendracht*. Frågan är vad Anneke fruktar mest: umbärandena ombord, stormarna eller bli tagen till slav av pirater i Västindien.

Men livet är äventyrligt också i Marstrand. Saras ögon står på skaft när mormor Tryn berättar hemskheter under resan. Som när de skotska knektarna slog ihjäl prästen och hans tjänstefolk i Solberga vintern 1586; alla utom en piga, som gömt sig bakom spismuren. När pigan sedan blev fiskrenserska i Marstrand fick hon på krogen höra den ene skotten säga till den andre ”*drick broder, herr Arnes penningar räcker än*”. Ett berg i Sol-

berga heter fortfarande Stegelberget. Där röktes ogärningsmännen, sedan jagades de runt en påle med tarmarna fastspikade -för att till sist lyftas upp på ett bål med glödande tänger.

Tack och lov blev den två månader långa atlantresan odramatisk. Den 24 maj närmar sig *Eendracht* Manhattan och familjen Jansson kan sträcka på benen i Nya Amsterdam, vid den tiden bara ett tiotal hus nedanför en skans. Resan fortsätter ett tjugotal mil uppför Hudsonfloden till Fort Oranje vid forsarna där Henry Hudson 1609 fick vända i sitt sökande efter en farled till Indien 1609.

Fort Oranje

Exploateringen tog fart när Västindiska Kompaniet fick monopol på päls-handeln och det till feodala patroner delades ut stora landområden, där arrendatorerna var praktiskt taget liv-egna. Patron var sin egen domstol och bestämde så gott som allt i sin för-läning. Mest lyckosam var Kiliaen van Rensselaer med Rensselaerwyck dit Rolf flyttar som en av de första arren-datorerna.

Lek med mohikaner

Låt oss från historiska fragment med fantasins hjälp skönja livet på Laets Burg, vilket betyder gården i tallsko-gen. Det halmtäckta huset är byggt i tegel, som fartygen haft med som bal-last. Andra hus är byggda av plank sågat i vindmöllan på höjden, där

drängen Jacob Goyverttsen brukar hjälpa till. Vid stallet selar Rolf en av de fyra hästarna. På fältet nedanför slår Claes Claesz vetet. Korna och ett dussintal får betar vid flodkröken, som än i dag kallas Roelof Jansen Kill. Några av indianernas barn har sökt sig hit och leker med Sara och Trijntje. Sara lär sig Mohawkernas språk så bra att hon som vuxen kan arbeta som indiantolk. Indianerna är numera fromma som lamm sägs det. Skinn byts mot verktyg, vapen, brännvin och wampuner, det vill säga mynt gjorda av musselskal. Men när jaktlyckan sviker hotar svält och sjukdomar. Patron beskyller Tryn för slösaktighet, kanske för att hon var för generös mot de infödda.

Gårdens tjugo morgens (fyra hektar), verkar lite men Rolf tjänar 75 dollar om året som tillsynings-man. Fast uppdraget som ålderman i magistraten hann nog Rolf inte utöva.

Det finns bättre platser än Marstrand om man vill lära sig lantbruk. Patron knorrade, som när Rolf

inte hann med höstsådden. Familjen Jansson lämnar Laets Burg 1634 innan kontraktet löpt ut, med skulder till patron för utsäde och boskap. Själv satt van Rensselaer i Holland och styrde patronatet på distans. Fler arren-datorer som inte tålde fogdeväldet gav sig av. Några bönder, kanske också Rolf, trotsade förbudet och handlade med skinn. Några flyttade till när-belägna Beverwyck (idag Albany, huvudstad i staten New York).

Rolf tog jobb som sjöman hos Väst-indiska kompaniet för att gå på Bra-silien. Kompaniet gav honom 1636 rätten att bruka 62 acres vid North River på Manhattan. Så mycket tobak blev nog inte odlat på de magra kul-larna och sankmarkerna vid North River. Frågan är om huset var färdigt när Rolf dog 1637. Anneke skulle, för-utom de två äldsta barnen, ensam

försörja två småttingar och en till fanns i magen. Indianerna visade stridsyxan och det var långt till grannarna. Därför arrenderade Anneke ut gården och flyttade till Nya Amsterdam.

Prästfru

Anneke klagar sin nöd hos församlingsprästen domine Evarodus Bogardus. Tycke uppstod och de gifter sig 1638. Den lärde Bogardus hade studerat i Leyden, hon kunde inte ens skriva. Evarodus blev tidigt föräldralös och sattes på barnhem för att bli skraddare, men tack vare begåvning kom han till en latinskola. En sjukdom gjorde honom döv, stum och nästan blind – tills lytena försvann under psalmsången i högmässan. Som tack vigde Evarodus sitt liv till Gud, efter 1634 som domino i Nya Amsterdam.

Evarodus Bogardus

Äktenskapet förefaller ha varit lyckligt. Handlingskraftiga Anneke kunde sköta det praktiska för en livsnjutare som ofta kom i krakel. Saken blev inte sämre av att Evarodus kunde slå samman sin gård, som gränsade till Annekes på Manhattan. Han ägde även mark på Long Island men hans intressen låg nog inte åt det världsliga.

Det tusslades kring som man tyckte omaka paret. Grannfrun Grietje Reiners anklagade i en smädeskrift nygifta Anneke för att oanständigt ha lyft kjolen ovanför anklarna i leran utanför smedens butik. Det skulle Grietjes man, mulatten Anthony Jansen, i finkan för obetald kyrkoskatt. Kjolmålet hamnade i domstol, vilket inte var enda gången de två familjerna tvistade i rätten.

Grietjes rykte var inte det bästa. Hon ansågs som Manhattans första hora med flera oäktingar, det kunde man se på det ljusa skinnet. Störväxte Anthony kallades turken eftersom hans holländske pappa (som var sjörövaramiral hos sultanen och i en raid gjorde 300 islänningar till slavar) gift sig med en marockanska. Anthony och Grietje var illa sedda innan de flyttade och blev stora jordägare på Long Island.

Evarodus kom tidigt i luven på den oduglige guvernören och kompanidirektören van Twiller. Inte blev det bättre när Twiller 1638 ersattes av den despotiske Kieft, som var allmänt hatad för sina godtyckliga domar.

Indianstammarna hämnade Kiefts o-gärningar genom att slå ihjäl kolonister och bränna deras gårdar. Några försvunna grisar räckte för att Kiefts knektar skulle mörda ett antal indianer. Lika illa gick det för en stam som sökte skydd vid Nya Amsterdam, vilken blev upptakten till uppror som så när hade utplånat kolonin. Fred slöts med stammarna 1645 men kriget mellan Kieft och den rättrådige Evarodus fortsatte.

Vandringen

Låt oss följa familjen Bogardus en septembersöndag 1645 när de lämnar huset på Pearl Street för att komma till högmässan. Först kommer Anneke med tvååringen Jonas och med nyfödde Pieter på armen. Evarodus, rosig och rundhyllt, har med sig Cornelis, nyss fyllda fem och Annetje, nioåringen som är dotter till Rolf. Några steg efter går Jan, 9, Sytje 12 och Trijntje som är 16 och giftasvuxen.

Det är en vacker höstdag och familjen tar vägen förbi kanalen där svarta angolaner har helgledigt från lastningen på fruktpråmarna. Evarodus hälsar på Emanuel van Angola som han nyligen döpte i kyrkan. Äldre slavar har köpt sig fria och blivit egna bönder inte långt från Bogardus marker. Fast så många slavar finns inte i kolonin

ännu, för kompaniet får bättre betalt för dem Västindien.

Vandringen fortsatt längs de helgstilla kajerna. Magistratens äldermän i ämbetsdräkt och höga hattar med silverspännen avhandlar veckans spörsmål. Ute på East River syns indianer i kanoter; kommer de för att byta varor eller tänker de stjäla i odlingarna? Trots freden finns rädslan kvar.

Några kolonister dröjer sig kvar i staden dit de tog sin tillflykt under oroligheterna. Ett antal förlorade livhanken, till och med i Jonas Broncks indianvänliga mönstersamhälle i Broncksländ (som idag heter Bronx). Prästsonen från Köpenhamn och Färöarna ville med pengar han fått från sjöfart i Amsterdam skapa ett anabaptistiskt mönstersamhälle. Därför fyllde han sitt skepp *Brand van Trogen* med 35 familjer, som överlevt tidvattenkatastrofen då 8 000 drunknade söder om Jylland. Förutom boskap och bohag medfördes i denna ark också en mängd böcker, på danska mest, som skulle läsas för andlig uppbyggelse i "New Yorks första bibliotek".

Anneke byter några norska ord med skeppsbyggaren Dirck Volckertszende Noorman från Bergen som kom med generalguvernören Minuit redan 1626. Han gifte sig med vallonens vackra dotter, blev far till kolonins först födda vita. Han blev förmögen på husaffärer, till svenskar i Smith Valley bland annat. Varv och byggmästare behövde folk som kunde handskas med furan och därför rekryterades skandinaver. Det talas ett dussin olika språk i Nya Amsterdam och de nordiska hör till de vanligaste. (Officiellt kom 200 skandinaver åren 1630-1674, men det kan ha varit många fler).

Utanför generaldirektörens stora byggnad får Anneke syn på sin syster Marritje och hennes man, som är Tyman Jansson, som av allt döma också kommer från Marstrand. Tyman anses som stadens främste skeppsbyggare men nu är han märkt av slitet ute på båtarna. Därför får han en hjälpande

hand av dottern Elsie (vars man och son skulle hängas för uppror mot engelsmännen i slutet på seklet).

Längre upp i backen ansluter sig Sara och Hans Kierstede med lille sonen Hans. Hans den äldre är stadens kirurg, flydde hit tillsammans med brodern Joakim sedan de mirakulöst överlevde general Tillys massmord på 30 000 saxare i Magdeburg.

Sara var bara femton då hon gifte sig med Hans och många minns bröllopet. Evardus hade länge önskat en ny kyrka i stället för den gamla ovanpå en kvarn. Efter sex drinkar gick generaldirektören Kieft runt och fick gästerna att skriva under donationer, vilka sedan drevs in utan pardon. Så nu kan Evardus predika i en stenkyrka inne på fortet och för sjöfarande är tornet ett pålitligt landmärke.

Kieft.

Tragedin

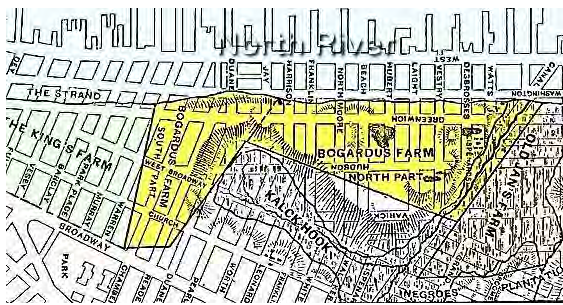
Många församlingsbor gillar nog i tysthet Evardus svavelosande predikan där måltavlan är Kiefts vanstyre. Denne svarar med kanondunder under högmässan och utanför kyrkfönstret skrånar en hop soldater. I skrivelse till hemlandet beskyller guvernören Evardus för dryckenskap och oredlighet. De styrande i Holland tröttnar på de ständiga bråken och kallar hem de två

kombattanterna för räfst och rättarting.

1647 sade Evarodus adjö till sin familj för att med Princess fara till Amsterdam tillsammans med Kieft. Men fartyget rände upp på klipporna i Bristolkanalen. Kanske försonades Kieft och Bogardus innan de drucknade i vågorna. Förlusten var dubbelt smärtsam för Anneke, eftersom Saras svägers, Joakim Kirstede, också omkom. Året efter dog Annekes dotter Annetje, bara tolv år gammal.

Anneke säljer huset vid Pearl Street och flyttar till sina två söner Jonas och Pieter i Beverwyck, inte långt från Laets Burg. Där kan hon på ålderns höst summera ett bra liv för de flesta av sina nära och kära. De är många för till skillnad från Bohuslän dör inte så många av barnen.

Sara har tio barn och hon har extra knäckt som indiantolk för den enbente guvernören Peter Stuyvesant. Sytje är änka efter en kommissarie på Fort Oranje. Willem är postmästare. Cornelis var vapensmed innan han dog. Pieter sitter i Beverwycks magistrat och har fredsförhandlat med indianerna.

Karta Manhattan med gårdsgränser.

Syster Marritje är efter tre äktenskapen av kolonins rikaste personer, kanske den rikaste, efter giften med fastighetsjobbaren Govert Loockermans. Han satt i rådet och kröp inte ens för patron i Rensselaerwyck, vilket blev rättssak i Holland. Govert kom från Belgien som fattig kocklärling och

tjänade så bra på skinnhandel att han kunde köpa båtar, göra affärer och smugla som så många andra.

Anneke var inte heller barskrapad. I testamentet strax före sin död 1663 ger hon ett tusen gulden och egendomen på Manhattan till sina fyra första barn. Jonas och Peter får huset i Beverwyck. Arvingarna får dela på lösöre, pengar, guld och silversaker.

När engelsmännen tog över kolonin sålde arvingarna marken vid North River till Trinity Church, hur rättmätigt har det varit delade meningar om. Några av de cirka miljonen ättlingarna till Anneke har, dock utan framgång, processat om marken, som sträcker sig från forna Twin.

NYA MEDLEMMAR

Ordföranden har ordet

Släktforskarlagarna i Borås var välbesökta. Var du där? Fick du med dig någon ny lärdom? Jag åkte inte dit utan satt hemma och fick klart mina år som jag arbetat med till den kommande dödsboken. Det var en lärdom, jag som trodde mig veta det mesta om 1800-talets Romelanda. Att först "bara" skriva av dödboken gick bra, men när alla skulle hittas i husförhören var det tuffare. T.ex. att dom som dog år 1831 inte stod i rätt volym 1831-36, utan volymen innan. Att barn som dör några dagar gamla inte stod med i födelseboken visste jag, men att barn upp till 6 månader inte står med i födelseboken har jag inte heller reflekterat över. 5 personer har dött 2 gånger, så vem var det egentligen som fick fel namn första gången? Avlidna står som flyttade och döda har inte dött utan flyttat. Värdefulla reflektioner för den fortsatta forskningen. De flesta uppgifter har jag säkerställt med diverse olika källor, men några personer blir utan födelsedata, födelseförsamling m.m. När du söker på dödsboken och ser något jättegalet eller uppgifter som saknas som du har säkerställt i din forskning, rätta eller lägg till så blir det rätt på nästa skiva. Det har vi alla nytta av.

I vårt område finns det många socknar kvar att registrera. Att ta en hel socken begär jag inte, men som jag sagt tidigare, om många tar några/något år var så gynnar det oss alla. Projektet pågår ett år till, och för att få med så många personer som möjligt är det sagt att man inte ska lägga energi på de svårösta med civilstånd och födelseförsamling. Så gå nu in på rötter och bokar.

Välkomna att besöka våra träffar i Lagårn, Fregatten och på Mimers hus. Dels för att hjälpa men också för att träffa andra och jämföra resultaten och komma vidare. Ofta löser man klurigheter genom att bolla olika källor fram och tillbaka. För några år sen fick jag ett mail av Ann Andersson där jag inte kunde lösa frågan, men rekommenderade henne att skriva i tidningen, vilket hon gjorde. Efter en tid fick hon svar som ledde vidare på förfadern Torkels anor och landade i min släkt. Ann besökte Kungälv i september och vi fick många uppgifter att skriva i våra pärmar, men vi har också fått del i nya spår att nysta i för att lösa Torkels hustru Annas förfäder.

Önskvärt vore att vi som förr kunde skicka ut en medlemsmatrikel med forskningsområde så man kan ta kontakt med varandra, men GDPR kräver godkännande från var och en. Tills vi kommer på hur det ska lösas får ni besöka våra träffar.

Dna-träffar kommer vi endast att ha för våra medlemmar. Har du testat dig och inte är med på vår dna-lista så hör av dig till inlandsdna@gmail.com. Vi kommer att ha några tillfällen i Stenungsund samt i Kungälv. Inbjudan kommer på mail om du anmält detta. I höst har vi inga kurser utan bara träffar där vi hjälps åt att tolka våra resultat.

Hoppas vi ses på höstmötet, se kallelse på sista sidan.

Anette Tuores

Mysteriet Britta Andersdotter i Bräcke, Solberga är löst

Vi har tidigare skrivit om Britta Andersdotter född 1803 i Bräcke i Solberga.

I Solberga i Bräcke finns det två familjer. Båda familjerna får en dotter vid namn Britta året 1803 och papporna heter Anders Andersson.

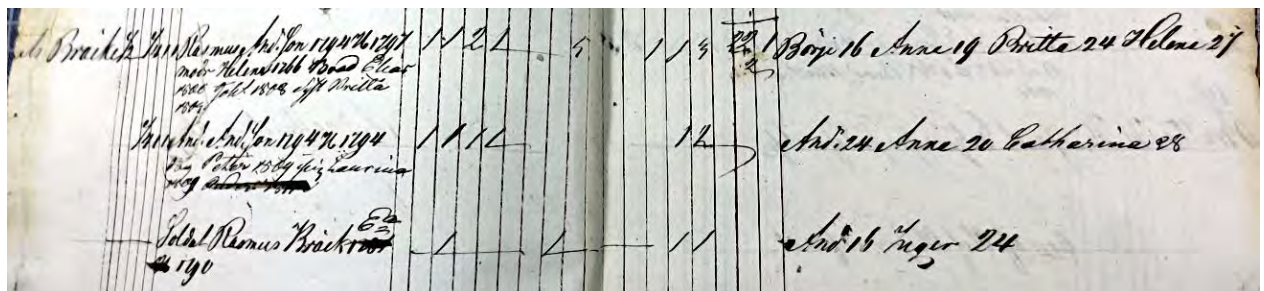
Familj 1 består av fader Anders Andersson, född 1758-11-17, gift med Helena Rasmusdotter, född 1766-08-26 i Knaverstad Nedre. De får dottern Britta Andersdotter, född 1803-01-09.

Familj 2: består av fader Anders Andersson, född 1752-07-10 i Jörlanda, gift 1791-10-02 med Johanna Svensdotter, född 1767-01-09 i Branehög. De får dottern Britta Andersdotter, född 1803-08-07 enligt födelseboken.

Felet uppstår när prästen skriver i husförhörslängden för Solberga 1824-1826 att Britta Andersdotter född 1803-06-07 flyttar till Skålldal i Solberga som piga. Men i husförhörslängden för Skålldal finns det en Britta Andersdotter som är piga och som är född 1803-01-09.

Genom att åka till Landsarkivet på Polstjärnegatan i Göteborg kunde Anette och jag lösa mysteriet om kvinnorna. I mantalslängden *Häradskrivaren för Inlands fögderi F I a: 189 och F I a: 190* följde vi familjer i Bräcke från 1815- 1830. År 1829 bor Britta hemma hos sin bror Rasmus Andersson och mamma Helena Rasmusdotter och 1830-11-26 (*Solberga C:5 (1805-1830) Bild 215 / sid 44*) gifter hon sig Anders Ambjörnsson. Det betyder att Britta född 1803-01-09, är den Britta som gifter sig med Anders Ambjörnsson.

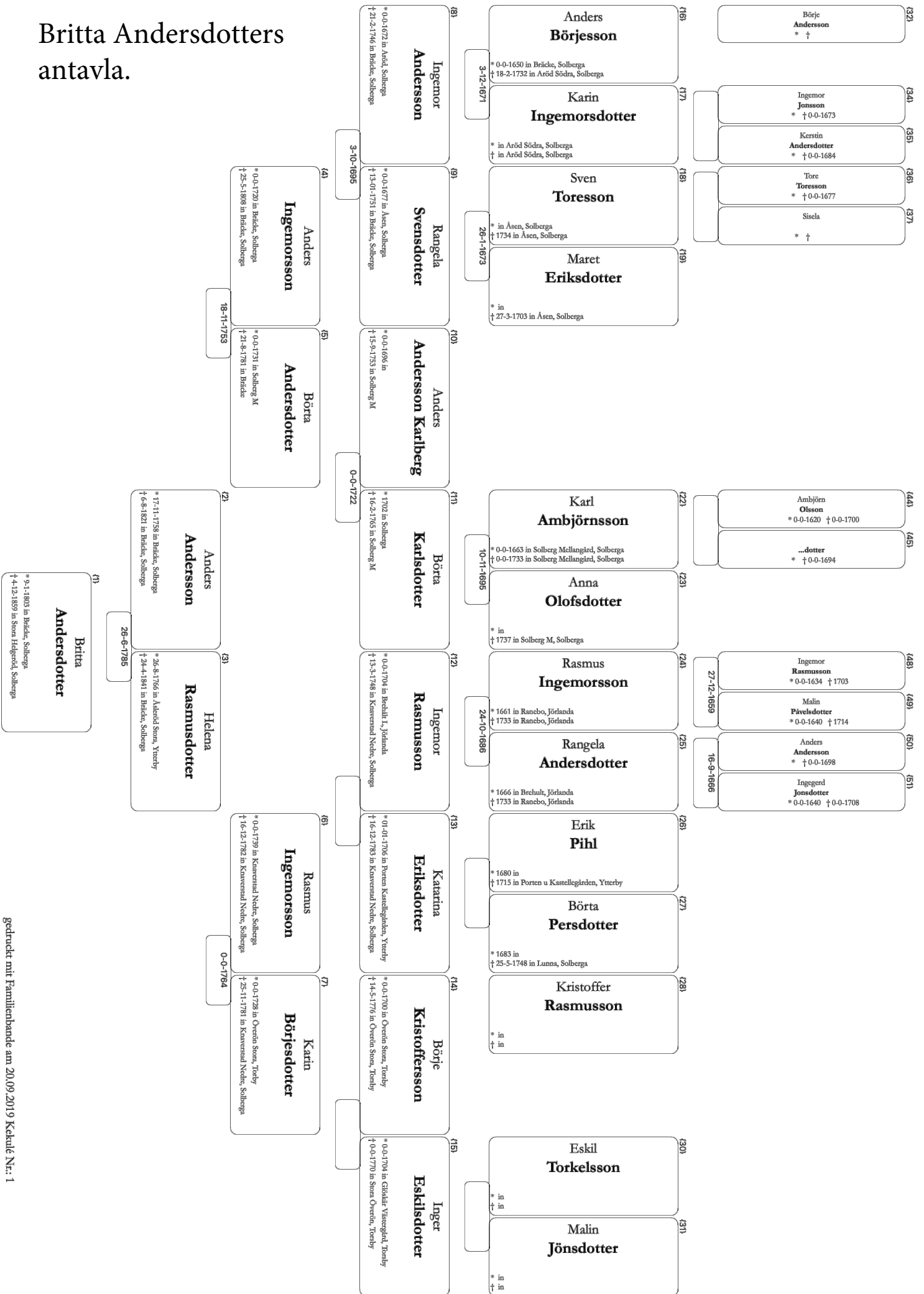
Britta Andersdotter född 1803-08-07, gifter sig 1827 med Niklas Andersson i Restad Mellangård, Håltå

Häradskrivaren för Inlands fögderi F I a: 189 och F I a: 190. Foto: Monika Andersson.

Monica Andersson

Britta Andersdotters antavla.

KALLELSE

till HÖSTMÖTE med

INLANDS SLÄKTFORSKARE

Kareby församlingshem

torsdagen den 17 oktober 2019 kl. 18.30

Föreläsare:

Lars Bohlin

Gamla Stenungsund

Gratis fika till medlemmar, övriga 30:-

Alla hälsas hjärtligt välkomna

Styrelsen